

samarbejde.

2. Understøttende undervisning og lærer-pædagog-samarbejde

Pædagogerne varetager en stor del af den understøttende undervisning (UUV) særligt i indskoling. Men pædagog-lærersamarbejdet mht. UUV er desværre ikke særligt udbredt endnu. Især ikke på mellemtrin og udskoling. Det er BUPL's indtryk, at der hersker en udbredt forvirring blandt lærere og pædagoger om, hvad indholdet skal være i UUV, og hvilke mål der gælder. BUPL har derfor igangsat en kursusrække for vores medlemmer, hvor vi i 2015 vil afholde 22 tre-dages kurser i hele landet med fokus på UUV. Men det dækker slet ikke det enorme kompetenceudviklingsbehov, der er indenfor både UUV og styrkelse af lærer-pædagog-samarbejdet.

Gennem de sidste 10 år er der sket en positiv udvikling i og udbredelse af lærer-pædagog-samarbejdet. I vores undersøgelser kan vi se, at stort set alle pædagoger, der har opgaver i undervisningen, også er tilknyttet teams. Det er positivt. Vi kan også se, at de fleste pædagoger oplever samarbejdet som en ligeværdig relation.

Den store udfordring er at få organiseret samarbejdet. Der er mange steder store problemer med at finde tid til at mødes. Kommuner og skoleledelser skal have fokus på at få organiseret og sikret samarbejdet, ellers får skolerne ikke gavn af det store potentiale, som et godt lærer-pædagog-samarbejde har.

3. Lektiehjælp og faglig fordybelse

Lektiehjælp og faglig fordybelse har potentiale til både at tilgodese de fagligt dygtigste børn og støtte de børn, som har vanskeligheder. Men den frivillige lektiehjælp, kombineret med lovkravet om, at der skal være et fritidstilbud samtidig, fungerer desværre ikke på ca. hver femte skole. Det har, ligesom meget andet i reformens første år, været præget af forvirring og usikkerhed om, hvordan det skal foregå.

4. Kommunikation om reformen

BUPL vil fortsat gå på to ben i vores kommunikation om reformen. Vi vil på den ene side fastholde, at reformen har positive elementer, og den kan gøre skoledagen bedre for alle børn. På den anden side vil BUPL også fastholde, at skoledagens forlængelse udgør en alvorlig trussel mod børn og unges fritidsliv. BUPL vil ligeledes blive ved med at holde skarpt øje med implementeringen, og påpege alle de problemer, der opstår og på lokalt og centralt plan gå dialog om, hvordan vi kan løse dem.

5. Øvrige væsentlige udfordringer

Fritidsområdet er under stort pres. Mange kommuner har fastholdt en høj forældrebetaling, selvom åbningstiden er gået ned og normeringerne er forringet. Mange pædagoger tvinges til at holde møder med lærerne i SFO-tiden, hvilket yderligere forringer kvaliteten af SFO'en. Børn og medarbejdere er langt mere trætte, når de kommer til fritidstilbuddet. Samlet set peger det på, at reformen medfører en lavere kvalitet og færre børn i sfo og klub. Reformen risikerer i værste fald at starte en ond spiral, hvor vi om få år kun har et tilbud om opsyn med de børn, der ikke kan gå hjem selv.

Kompetenceudviklingen til pædagogfaglige ledere og pædagoger er slet ikke kommet nok i gang. Ca. hver fjerde pædagog har fået tilbudt kompetenceudvikling, men en meget stor del kommer ikke afsted, fordi de enten selv skal betale, eller der ikke følger vikardækning med. Det er et stort problem, at de kompetenceudviklingsmidler, der strømmer ud til skoler og kommuner ikke inkluderer vikardækning.

BUPL's status på folkeskolereformen til partnerskabsmøde 19. februar 2015.

Store dele af folkeskolereformen udgør efter BUPL's opfattelse en positiv forandring af folkeskolen - men er samtidig en negativ forandring af fritidsområdet. Der er store udfordringer med implementeringen, som skal tages alvorligt så det ikke har negative konsekvenser for børnenes læring og trivsel, samt forringer medarbejdere og ledelsers arbejdsmiljø og motivation.

BUPL følger implementeringen tæt

BUPL har gennemført to undersøgelser i vores skolepanel¹. Desuden har vi gennem en række medlemsmøder, fælleskonferencer med UVM og løbende indberetninger fra vores lokale BUPL-afdelinger et stort kendskab til, hvordan implementeringen foregår, set fra pædagogerne og de pædagogfaglige lederes synspunkt.

Vores viden viser, at hovedudfordringerne er:

- Mange kommuner har endnu ikke fået rammesat implementeringen ordentligt eller støttet skoleledelsesteams'ne nok. Den forvirring, der derved opstår på skolerne, medfører bl.a. øget sygefravær, aflyst undervisning og aflyste fritidsaktiviteter, flere jobskift, samt forringet psykisk arbejdsmiljø. Det forringer børnenes læring og trivsel.
- Skoledagens forlængelse truer kvaliteten i fritidstilbuddene, og kombineret med en høj forældrebetaling reducerer det dækningsgraden. Det vil forringe børnenes læring og trivsel.
- Mange pædagoger har ikke tilstrækkelig tid til forberedelse, og de inddrages ikke i planlægning og evaluering af skolens aktiviteter. Det skader pædagog-lærersamarbejdet, og det forringer pædagogernes mulighed for at arbejde med børnenes læring og trivsel.
- Pædagogerne og de pædagogfaglige ledere har store problemer med at få kompetenceudvikling. Det skyldes blandt andet, at der ikke følger vikardækning med, og at der er meget stort fokus på at få uddannet lærerne i linjefag og meget lidt fokus på at styrke det tværprofessionelle samarbejde eller styrke de nye elementer i reformen.
- Mange kommuner og skoler laver ledelsesomlægninger eller ændrer på skolestrukturen samtidig med skolereformen. Det medfører endnu mere forvirring og reducerer antallet af de pædagogfaglige ledere i skolen, der er en af forudsætningerne for, at børnene kan få glæde af et godt tværprofessionelt samarbejde mellem lærere og pædagoger.

BUPL's uddybede status

På baggrund af vores løbende vidensindsamling vil BUPL herunder give en uddybet status indenfor de fem valgte områder:

1. Udskoling og åben skole

Det er ikke BUPL's indtryk, at skolerne i særlig høj grad har opdaget værdien af også at have et tværprofessionelt samarbejde i udskolingen. De lovpligtige samarbejdsaftaler i fbm. åben skole mellem eksempelvis skoler og de lokale klubber, som kan gavne udskolingen, er heller ikke udbredte endnu. De steder, hvor klubpædagoger samarbejder med lærerne, er det ofte uklart, hvem som leder dette

¹ Skolepanelet udgør 2000 pædagoger og ledere på 6-16 års området, og er et repræsentativt udsnit af de ca. 14.000 medlemmer BUPL har på området. BUPL spørger panelet hver 3. måned.

Status på implementeringen af folkeskolereformen

Implementeringen af folkeskolereformen er generelt godt i gang i kommunerne. Oplevelserne af udfordringer varierer, idet de enkelte kommuner og de enkelte skoler har gjort forskellige prioriteringer i realiseringen af reformen.

Generelt er den største udfordring at få alle aktører til at omlægge praksis, således at de muligheder som reformen og arbejdstidsreglerne giver rent faktisk bliver udnyttet. Den velkendte praksis er helt naturligt stadig styrende, hvilket betyder, at nye tiltag i vidt omfang opfattes som ekstra-opgaver. Det er her, det viser sig, at folkeskolereformen er en kulturforandring og ikke en justering af eksisterende praksis. Og det er her, reformen derfor også er en ledelsesreform.

Udskoling og åben skole:

De største udfordringer er at få skolens aktører til at erkende værdien af at have "skolefremmede" ind i undervisningen, set i lyset af transaktionsomkostningerne herved. Næststørste udfordring er at skabe incitamenter for aktørerne udenfor skolen til rent faktisk at indgå i opgaverne i skolen.

De største muligheder, der har åbnet sig, er mulighederne for et bedre samarbejde med civilsamfundet og erhvervslivet/uddannelsesinstitutionerne og dermed bedre muligheder for at udnytte de ressourcer (fysiske, mentale), som lokalområdet kan tilbyde til kvalificering af læreprocesserne.

Understøttende undervisning og lærer-pædagog-samarbejde:

De største udfordringer er dels at få skabt strukturer (rammer), der gør det praktisk muligt for lærere og pædagoger at mødes og udvikle i fællesskab, dels at klæde pædagogerne på i forhold til klasseledelsesopgaven og dels at få indholdsudfyldt på måder, som reelt udnytter både læreres og pædagogers kompetencer uden at det bliver "dårlig undervisning" eller "dårlig fritidsaktivitet" men noget nyt og bedre fælles tredje.

De største muligheder, der har åbnet sig, er kulturændringen i skolen, således at det pædagogiske helhedssyn på barnet/den unge kommer mere i fokus samt ressourcefællesskabet om fysiske rammer, materialer og kompetencer.

Lektiehjælp og faglig fordybelse:

Den største udfordring er at få ændret skolepraksis, således at træning af færdigheder og forberedelse/efterbehandling af læreprocesser integreres i skoledagen (i alle fag) i stedet for ligge udenfor undervisningen.

Specielt rammeforhold (krav om faglig fordybelse/lektiehjælp som afslutningen på dagen) er i modstrid med dette mål og med reformens ambitioner om en mere sammenhængende og

spændende skoledag. Problemet er derudover ressourcetilstanden ved at opretholde dobbeltdækning. Dette i en tid, hvor kommunerne ofte kritiseres for ikke at være tilstrækkeligt effektive til at optimere anvendelsen af ressourcerne.

Herefter kommer udfordringerne i forhold til at kommunikere intentionerne med lektiehjælpen og den faglige fordybelse til forældre, og på anden vis at engagere forældrene i deres børn skolegang, når de ikke længere følger med via lektier i traditionel forstand, samt udfordringen med at skabe aktuelle, meningsfulde og differentierede udfordringer for alle elever i den faglige fordybelse.

De største muligheder, der har åbnet sig, er incitamentet til (og rammen for) at nytænke, hvordan elevernes træning og forberedelse/efterbehandling kan og bør finde sted, i stedet for blot at gøre det, som traditionen foreskriver.

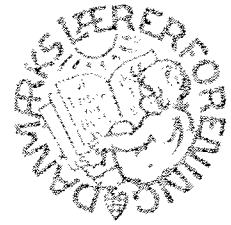
Kommunikation om reformen:

Den største udfordring er, at negative historier har større nyhedsværdi end positive. Dermed er det vanskeligt for skoler og kommuner at formidle, at rigtig meget i reformen går rigtig godt. Fokus bliver på de forhold, som ikke fungerer. Der er derfor behov for en massiv indsats ift. at fortælle de gode historier. Både på indholdsside og på rammesiden.

De største muligheder, der har åbnet sig, skyldes den massive interesse for skolens virkelighed. Fra offentligheden generelt, på det politiske niveau og i forhold til forældrene til skolebørn.

Øvrige væsentlige udfordringer

Realiseringen af de nye arbejdstidsregler for lærerne i kombination med de mange nye tiltag i skolereformen. Mange dagsordener og megen usikkerhed på samme tid.

STATUSNOTAT

4. februar 2015

Partnerskabsmøde 19. februar 2015

Udskoling og åben skole

Danmarks Lærerforening har ikke kendskab til data e.l., der giver grundlag for at vurdere om, der generelt er forhold i udskolingen, som adskiller sig fra skolernes udfordringer med at efterleve folkeskolens krav på de øvrige klassetrin.

Vi har dog fra lærere hørt om specifikke problemer med bl.a. afviklingen af projektopgaverne. Det er intentionen, at eleverne skal lave fremlæggelser i ugen efter, at de har arbejdet med opgaven. Reglerne for organiseringen af lærernes arbejde har imidlertid vist sig at være hindrende for dette. Da det forudsætter, at lærerne har mulighed for henover weekenden at sætte sig ind i elevernes skriftlige produkter.

Der forudses ligeledes problemer i forbindelse med afviklingen af de mundtlige prøver. Lærere, der afvikler prøver eller forestår censur, vil risikere, at der slet ikke er sammenhængende tid til forberedelse og efterbehandling af deres anden undervisning på de øvrige dage.

Vi har ingen indikationer på, at der generelt er etableret mange nye samarbejds-tiltag inden for rammen af den "åbne skole". Det er vores vurdering, at der er i dette skoleår har været et mindre fald i elevernes kontakt med det omgivende samfund. De meldinger, som vi modtager, tyder således på, at eleverne i lidt mindre omfang end sidste år deltager i besøg på virksomheder og kulturinstitutioner.

Understøttende undervisning og lærer-pædagog-samarbejde

Langt den overvejende del af lærerne oplever, at de på skolen har svært ved at få styr på begrebet "understøttende undervisning".

De steder, hvor det fungerer bedst, skelner lærerne ikke mellem den understøttende undervisning og den øvrige undervisning. Blandt de lærere - som har fuldt overlap mellem de elever, de har i deres klasser, og de elever, de har i den understøttende undervisning - er der således væsentligt flere, der vurderer, at den understøttende undervisning styrker elevernes faglige udbytte.

Ligeledes er der blandt dem, der planlægger den understøttende undervisning sammen flere, der vurderer, at den understøttende undervisning styrker det faglige udbytte – end blandt dem, der ikke har mulighed for fælles planlægning.

Endelig er der blandt dem, som har 0-10 elever i gennemsnit pr. lærer i den understøttende undervisning flere, der vurderer, at den understøttende undervisning styrker elevernes faglige udbytte.

Den helt dominerende melding fra lærerne er, at mulighederne for deres indbyrdes samarbejde og samarbejde med pædagoger m.fl. er blevet væsentligt forringet i dette skoleår. Det handler både om generelt manglende tid til samarbejdet, og at organiseringen af arbejdet har fjernet den nødvendige fleksibilitet til at finde fælles tidspunkter til opgaven.

Lektiehjælp og faglig fordybelse

Det er vores vurdering, at organiseringen og kvaliteten af lektiehjælpen er meget varieret. Enkle steder er der afsat læreresressurser, som gør, at eleverne kan få reel hjælp, men mange steder er der tale om løsninger uden faglig substans.

Det er så vidt, vi har erfaret, ikke mange skoler, der har udfoldet begrebet ”faglig fordybelse”. Det må antages, at skolerne vil få en meget stor udfordring, når lektiehjælp og faglig fordybelse bliver obligatorisk for de ca. 20 – 25 % af eleverne, der i dag fravælger timerne.

Kommunikation om reformen mv.

Reformen og folkeskolens succes handler ikke om at tale den op eller ned. Det handler om at sikre skolerne rammer, som gør det muligt at leve op til de krav, der er fastlagt i loven.

Meget tyder på, at skoler i de kommuner, hvor man har sikret en fornuftig aftalebaseret dialog med lærerne, har lettere ved at implementere reformen end andre. Det er ligeledes vurderingen, at skoler, hvor ledelse og lærere i samarbejde har lagt en plan for en gradvis implementering, undgår de arbejdsmiljømæssige konsekvenser, der ses andre steder.

Det er for skolerne en kolossal stor opgave at implementere alle reformens elementer på en gang uden de nødvendige ressourcer. Det er derfor positivt, at mange ledere tager ansvar og viser civil ulydighed, så de væsentligste indsatser prioriteres først. Folkeskoleloven er imidlertid gældende fra dette skoleår. Der er således behov for, at der vises et tilsvarende politisk ansvar fra folketing, regering og kommuner, så skolerne sikres et formelt regelgrundlag til at foretage de nødvendige prioriteringer.

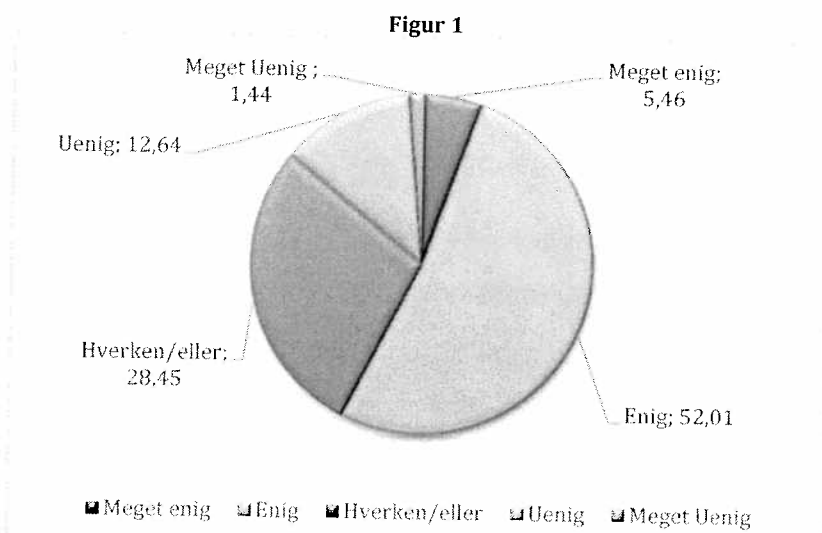
NOTAT

Til: Undervisningsministeriet
Møde: Partnerskabsmøde
Dato: 19.02.2015
Punkt nr.:
Initialer: MWD, RHA, SIF
Behandling:
Antal sider Side 1 af 2

PARTNERSKABSMØDET D. 19. februar 2015

I det følgende vil Danske Skoleelever skitsere hvad vi betragter som de største udfordringer i forbindelse med realiseringen af folkeskolereformen. Som parter omkring folkeskolen har vi en forpligtigelse i at udfordre skolen for at gøre den bedre, men også sikre at vi konstant har fokus på at tale vores fælles skole op. Vores betragtninger baseres på den massive respons, vi har fået i forbindelse med oplysningskampagnen "Vores Nye Skole", hvor vi har besøgt 700 skoler over hele landet.

Overordnet set møder vi elever, som er positivt stemte for reformen. Nedenfor illustreres besvarelserne fra 348 elever på spørgsmålet: "Er du enig i, at reformen vil gøre skolen bedre for eleverne?"

Valgfag og Åben Skole

Vi møder meget motiverede elever når snakken falder på mulighederne for nye valgfag i forbindelse med reformen, men der på dette område er et enormt uudnyttet potentiale. Mange skoler opretter spændende og kreative valgfag, men desværre er den mest gængse historie, at skolerne blot udbyder de klassiske skolefag som valgfag fra 7. klasse.

Vi foreslår derfor, først og fremmest at der foretages en kortlægning af udbudte valgfag, så de gode erfaringer og initiativer kan deles på tværs af skoler og regioner. Vi foreslår desuden at der indgås partnerskaber på tværs af organisationer for at etablere, udvikle og drive nye og spændende valgfag. Ved at invitere eksterne aktører til at indgå i samarbejder med lærere, ledere og elever åbnes muligheden for at skabe valgfag som motiverer eleverne, vækker deres nysgerrighed og dermed giver øget lyst til læring. Der er behov for at skabe fora, hvor udbydere og brugere kan skabe kontakt - det er et vigtigt trin i sigtet mod at lave spændende valgfag for eleverne.

NOTAT

Til: Undervisningsministeriet
Møde: Partnerskabsmøde
Dato: 19.02.2015
Punkt nr.:
Initialer: MWD, RHA, SIF
Behandling:
Antal sider Side 2 af 2

Danske
Skoleelever

Understøttende undervisning

Understøttende undervisning er et element i reformen, der i højeste grad rummer både potentiale og risici. Desværre er det indtrykket hos os, at de fleste skoler ikke formår at bruge tiden produktivt. Vi forestiller os, at derfor at der som en del af Læringskonsulenternes samarbejde med Ressourcecenter for Folkeskolen udvikles forløb, som centrerer sig om redskaber, metoder og værktøjer til undersøgelse og innovation – med andre ord eleverne som forskere og entreprenører. Disse forløb kan med fordel udvikles som understøttende i forhold til faglig fordybelse, hvor læringsudbyttet bør drives af elevernes interesser og ønsker om indhold.

Lektiehjælp

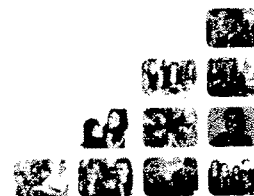
Problemerne med lektiecafeerne på skolerne er hovedsagligt af praktisk karakter. Som oftest møder eleverne op til lektiecafeerne med lektier, som den tilstedeværende lærer ikke har kompetencer til at hjælpe med. Derfor bør skolerne i højere grad operere med fagcafeer, hvor en lærer med kompetencer i et givent fag hjælper med lektier i dette specifikke fag. Derudover kan ordninger, hvor ældre og fagligt stærke elever hjælper til i lektiecafeerne i de mindre klasser, både styrke elevinddragelsen og fagligheden blandt de ældste elever - samt forbedre integrationen på tværs af klassetrin.

Bevægelse

Som det er tilfældet med UU-timerne og valgfagene kæmper mange skoler også med at bruge reformens muligheder i forbindelse med bevægelse. Ofte bliver de 45 minutter til en gåtur eller hop i skolegården. Et arbejde bør igangsættes, der fokuserer på gode praksis eksempler hvor der både veksles mellem isolerede bevægelsesaktiviteter, men i endog højere grad aktiviteter som forbinder bevægelse og læring.

Generelle udfordringer - Information

I forbindelse med vores landsdækkende kampagne er vi endnu engang blevet bekræftet i, at eleverne mangler helt basal information omkring reformens indhold og hvilke muligheder og udfordringer den indebærer. Kampagnen har været enormt givtig i den indledende fase af reformens implementering, det er vigtigt for os at understrege, at informationsindsatsen nu kan betragtes som et overstået kapitel. Som møderne i partnerskabet understreger, så er der masser af uafklarede facetter af reformen, og dele af reformen som endnu ikke er fuldt implementerede – og hvad kommer de til at betyde for eleverne? Det vides endnu ikke, men vigtigt er det, at eleverne igennem hele realiseringen af reformen er informerede om hvilken vej folkeskolen i de nærmeste år tager. Derfor opfordrer vi Undervisningsministeriet til fortsat at prioritere en informationsindsats rettet mod eleverne.

Partnerskab for folkeskolen

KL's status på implementering af folkeskole-reformen d. 19. februar 2015

Det er KL's vurdering, at alle kommuner er nået langt med implementering af reformen i betragtning af, at vi kun er syv måneder inde i skoleåret. Der er helt naturligt udfordringer både på skolerne og i forvaltningerne med at indoptage nye opgaver og indsatser. KL vurderer derfor også, at samarbejdet om at udvikle en ny og forandret praksis – både på skolerne og i forvaltningerne skal have stor opmærksomhed i 2015.

KL har ultimo 2014 gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt de kommunale skoleforvaltninger. Undersøgelsen viser, at de kommunale forvaltninger er stærkt optaget af at følge og understøtte reformens mål og indsatser. Ifølge undersøgelsen har flest kommuner mest fokus på, hvordan undervisningen kan gøres mere målstyret, og hvordan ledelsen kan komme tættere på og støtte medarbejdernes faglige praksis. Det tyder godt for implementeringen, da kommunerne med dette fokus er helt inde i kernen af den forandring, der skal sikre, at målene i reformen opfyldes. KL's nyhedsbrev Momentum har i december 2014 gennemført en undersøgelse af forældrenes tilfredshed med de første måneder med folkeskolereformen. Undersøgelsen viser, at forældrene generelt er tilfredse. Særligt har tidligere fremmedsprog, mere dansk, matematik og bevægelse forældrenes opbakning. Undersøgelsen viser også, at forældrene på længere sigt tror på effekten af reformen. 47 % af forældrene forventer, at eleverne om tre år vil lære mere end før folkeskolereformen.

KL prioriterer i meget høj grad at understøtte kommunernes arbejde med at realisere reformen. Aktiviteterne omfatter bl.a. løbende møder for kommunalpolitikere og kommunale direktører og chefer, kommunale arbejdsgrupper om specifikke temaer, udgivelse af inspirationsmateriale, rådgivning og vejledning til forvaltninger samt en række konference og temadage mv.

Den 3. februar 2015

Sags ID: SAG-2015-00716

Dok.ID: 1970571

LDPE@kl.dk

Direkte

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

Telefon

www.kl.dk

Side 1/2

KL har etableret et samarbejde med 26 kommuner om fagligt samarbejde i overgangen fra folkeskolen til ungdomsuddannelser samt UU's rolle. Der er afholdt to faglige møder i andet halvår 2014, og yderligere to er planlagt i 2015. Arbejdet forventes at resultere i et inspirationsmateriale med eksempler på best practice. Den åbne skole har ikke har været højest prioriteret i første fase af kommunernes realisering af reformen, men er nu højere på dagsordenen. Kommunerne er optaget af, hvordan der lokalt eller kommunalt kan opbygges en understøttende organisering. KL vil i foråret understøtte kommunerne i dette arbejde med en kommunal arbejdsgruppe, afvikling af camps om åben skole, samt konference i samarbejde med bl.a. DI om åben skole i udskolingen med fokus på erhvervslivet.

Der er i kommunerne stor opmærksomhed på, hvordan den understøttende undervisning, lektiehjælp og faglig fordybelse kan fremme børns læring, samt understøtte de praksisorienterede elementer i læringsforløbene. Ligeledes er kommunerne optaget af, hvordan samarbejdet mellem lærere og pædagoger kan bidrage til at udvikle nye faglige fællesskaber i skolen. KL har primo 2015 taget initiativ til to kommunale arbejdsgrupper om henholdsvis pædagogernes arbejde i skolen og den længere og mere varierede skoledag med understøttende undervisning og faglig fordybelse. Ligeledes har KL i samarbejde med BKF og Skolelederforeningen igangsat udarbejdelse af inspirationsmateriale, der skal fremme udvikling af ny praksis, der dels understøtter reformens nye elementer, og dels understøtter ny tilgang til at tilrettelægge lærernes arbejdsopgaver. Inspirationsmaterialet forventes klar til formidling i april 2015.

Kommunerne prioriterer kommunikationen til forældrene om den nye skole meget højt. KL understøtter kommunerne gennem et fagligt netværk om kommunikation. Forældrenes generelle tilfredshed må ses som et tegn på, at kommunerne er nået meget langt med denne opgave. Men det kan stadig gøres bedre.

KL vurderer, at en af de øvrige udfordringer, som kommunerne er optaget af nu, er, hvordan forvaltningens og forvaltningschefernes arbejde skal ændres for at understøtte både det politiske niveau og skoleledelserne i at realisere reformen. KL planlægger i samarbejde med BKF en temamøderække for forvaltningschefer mv. om nye måder at arbejde på i forvaltningerne samt nye måder at samarbejde med skoleledelserne på. Derudover er det KL's vurdering, at brugerportalsinitiativet med en samarbejds- og læringsplatform er en af de væsentlige udfordringer – og muligheder – for kommunerne i forhold til at realisere reformens mål om, at alle børn og unge bliver så dygtige som muligt.

København, 4. februar 2014

Skolelederforeningen Implementering af folkeskolereform

Skolelederforeningen indgår gerne i drøftelsen om status på implementeringen af folkeskolereformen på næste partnerskabsmøde den 19. februar. Vi vil tage udgangspunkt i nærværende papir, som vi udfolder mundtligt på mødet.

Siden sidste partnerskabsmøde den 2. oktober 2014 er der sket en udvikling, og det er den udvikling, vi koncentrerer os om i dette statuspapir.

Det er Skolelederforeningens oplevelse, at man på hovedparten af folkeskolerne har arbejdet fokuseret på at få **den praktiske planlægning af folkeskolereformen** på plads, således at hverdagen med forberedelse, samarbejde, undervisning og aktiviteter kan fungere bedst muligt for såvel elever som medarbejdere. Forskellige modeller har været afprøvet, justeringer er foretaget, og nye løsninger er fundet.

Her ved årsskiftet 2014-2015 er det vores vurdering, at hovedparten af de praktiske udfordringer er faldet på plads. Samtidig er der sket en større målrettethed ift. elevernes læring.

At øge elevernes læring er det mål som bliver prioriteret på skolerne. Vi har den oplevelse, at kompetenceudvikling, samarbejde, erfaringsudveksling og konkrete aktiviteter med fokus på målstyret undervisning og Fælles mål er forøget og forsat vil udvikle sig.

Forhold som *udskoling og åben skole, understøttende undervisning, lærer-pædagog-samarbejde* bliver der i forskellig grad arbejdet med på alle skoler. Alle de nævnte forhold understøtter det centrale mål om at øge elevernes læring.

Lektiehjælp og faglig fordybelse har været - og er en særlig udfordring for hovedparten af landets folkeskoler, hvilket i høj grad skyldes det politiske signal ift. lektiehjælp og faglig fordybelse. Eftersom der er tale om et politisk kompromis og en politisk beslutning om, at lektiehjælp og faglig fordybelse er frivillig og skal forgå i ydertimerne er det vanskeligt at sikre den nødvendige integration mellem lektiehjælpen og den fagfaglige undervisning; som konsekvens er det vanskeligt at opnå en positiv holdning til lektiehjælp og faglige fordybelse.

Kommunikationen om folkeskolereformen kan efter Skolelederforeningens opfattelse styrkes. Vi ser et potentiale ift. at få flere gode historier frem i lyset. Såvel kommuner, skoler og skolebestyrelser kan i højere grad kommunikere om de nye initiativer, ændringer og prioriteringer, som sker på skolerne. Kommunikationen er vigtigt for at understøtte implementeringen af folkeskolereformen. For skolens interessenter og i særlig grad for forældrene er kommunikation vigtigt ift. deres oplevelse af reformen.

Udviklingen af folkeskolen og implementering af folkeskolereformen **forudsætter rimelige vilkår og god skoleledelse**. Vi ser derfor med bekymring på, at vilkårene for at drive skole – siden indførelsen af folkeskolereformen - er blevet endnu mere forskellige, og at nogle kommuner har betydelige udfordringer ved at drive skole med god kvalitet grundet begrænsede ressourcer. Ligeledes ser vi med bekymring på, at leder- og medarbejder-ratio på landsplan forsætter med at dale. Over de seneste år er der sket en rationalisering på ledelse, og vi er bekymrede for, at denne rationalisering fortsætter fremadrettet. Det vil betyde, at implementeringen af folkeskolereformen forsinkes, samt at de forventede resultater vanskeligt indfris.

Claus Hjortdal

Formand for Skolelederforeningen

Notat til møde i Partnerskabet for folkeskolen den 19. februar 2015

Resume

Forældre til børn i folkeskolen vurderer folkeskolereformen og dens elementer mere negativt i januar 2015 end i september 2014.

Andelen af skolebestyrelsesformænd, der vurderer, at deres skole er finansieret tilstrækkeligt, er faldet fra 40 % til 29 % fra forrige skoleår til nuværende skoleår. Samtidig har der været 0-vækst i kommunernes gennemsnitlige bruttoudgifter pr. elev i fem år (2009 – 2014).

Skole og Forældre mener det er bekymrende, at andelen af utilfredse forældre stiger. Utilfredsheden skyldes især manglende implementering af folkeskolereformen, dårlig kvalitet i implementeringen eller den længere skoledag.

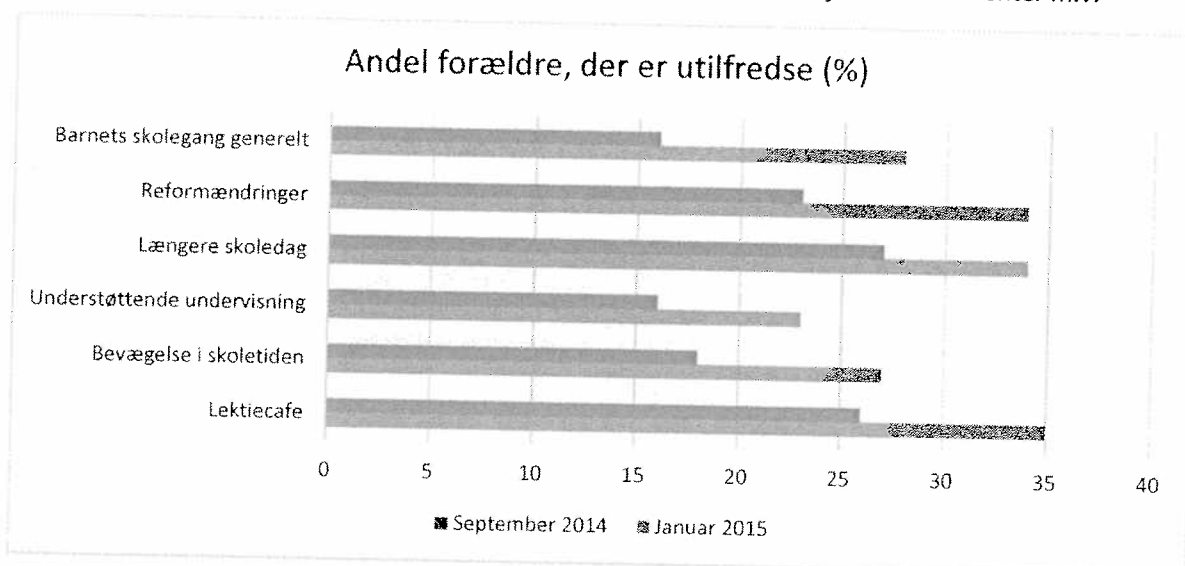
Skole og Forældre mener kommunerne bør investere mere i folkeskolen, herunder i inklusion og implementeringen af folkeskolereformen, hvis folkeskolen fortsat skal have opbakning blandt et altovervejende flertal af forældrene. Skolernes evne til at implementere ændringer bør samtidig styrkes.

Forældrenes utilfredshed er stigende

Skole og Forældre har i september 2014 og igen i januar 2015 spurgt forældre til børn i folkeskolen, hvor tilfredse de er med folkeskolereformens forskellige elementer, samt nogle generelle tilfredshedsspørgsmål.

Som det fremgår af figur 1 er utilfredsheden blandt forældrene stigende.

Figur 1: Udviklingen i andel forældre, der er utilfredse med folkeskolereformens elementer m.v.

Kilde: Undersøgelser foretaget af Skole og Forældre blandt forældre til børn i folkeskolen i hhv. september 2014 og januar 2015. Antal respondenter: September 2014: 963, Januar 2015: 885.

I undersøgelsen fra januar 2015 var det muligt for forældrene at knytte kommentarer til tilfredshedsspørgsmålene vedrørende længere skoledag, understøttende undervisning, bevægelse i skoletiden og lektiecafe. Det valgte mange forældre i undersøgelsen at gøre. Kommentarerne fra de forældre, der har svaret enten "utilfreds" eller "meget utilfreds" er rubriceret og kvantificeret manuelt i tabel 1 med henblik på at få et indtryk af utilfredsheds årsager.

Tabel 1: Årsager til forældrenes utilfredshed med folkeskolereformens elementer

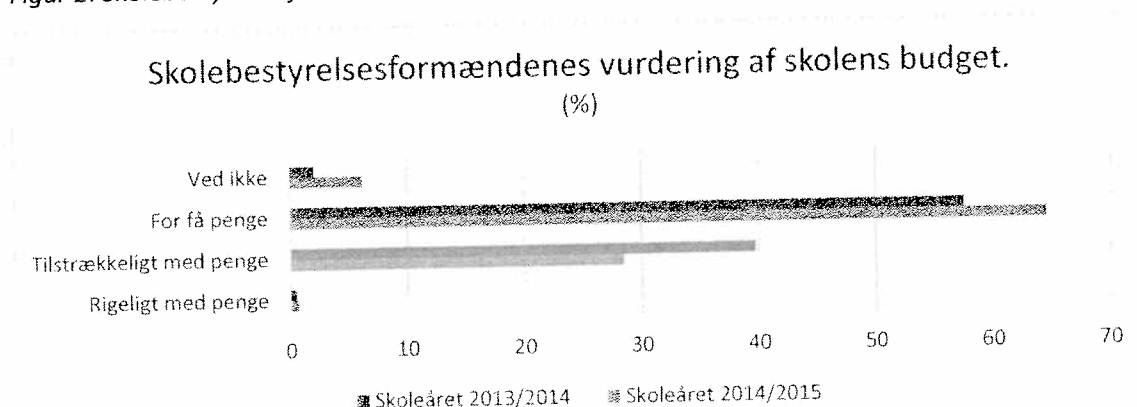
Spørgsmål	Hyppigste årsager til utilfredshed	Andel af de utilfredse forældre (%)	Andel af alle forældre (%)
Lektiecafe	For få ressourcer til lektiecafeen	41	14
Bevægelse	Daglig bevægelse ikke implementeret	43	12
	Dårlig kvalitet i daglig bevægelse	25	7
Understøttende undervisning	Dårlig kvalitet i understøttende undervisning	19	4
	Understøttende undervisning findes ikke	20	5
Længere skoledag	For lille fagligt udbytte af længere skoledag	20	7

Som det fremgår af tabel 1 kan de hyppigste årsager til forældrenes utilfredshed sammenfattes til dårlig eller ingen implementering af folkeskolereformens elementer. Det er derfor fortsat nødvendigt at have fokus på implementering af folkeskolereformen i en ordentlig kvalitet. Resultaterne giver også anledning til at overveje, hvordan skolernes generelle evne til at implementere ændringer kan styrkes.

Skolernes økonomi

Skole og Forældre har også undersøgt skolebestyrelsesformændenes vurdering af skolernes økonomi. Som det fremgår af figur 2 er andelen af skolebestyrelsesformænd, der mener skolerne er finansieret tilstrækkeligt i forhold til opgaverne, faldet fra 40 til 29 procent fra skoleåret 2013/2014 til skoleåret 2014/2015. Skolernes økonomi er altså, i skolebestyrelsesformændenes optik, forværret. Det er, ifølge skolebestyrelsesformændene, især implementeringen af folkeskolereformen (52 % af formændene) og inklusion (46 %), der har brug for ressourcer.

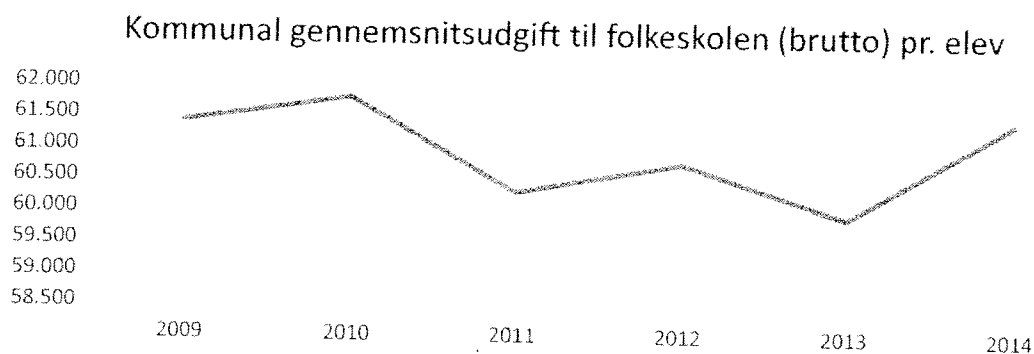
Figur 2: Skolebestyrelsesformændenes vurdering af skolens budget

Kilde: Undersøgelser foretaget blandt skolebestyrelsesformænd på folkeskoler, der er medlem af Skole og Forældre i hhv. april- maj 2014 og januar 2015. Antal respondenter: Januar 2015: 442, April-maj 2014: 376

Skolebestyrelsesformændenes vurdering af skolernes økonomi støttes af den generelle udvikling i de gennemsnitlige kommunale bruttoudgifter pr. elev fra 2009 til 2014, hvor der har været 0-vækst i fem år – selv i løbende priser (Figur 3).

Figur 3: Udvikling i kommunale udgifter pr. elev (brutto) – årets priser (PL)

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets Kommunale Nøgletal

Konklusion

Det er Skole og Forældres vurdering, at kommunerne i øjeblikket generelt underfinansierer folkeskolen og folkeskolereformen og at det slår igennem ude på skolerne i form af manglende eller dårlig implementering af folkeskolereformen.

Den manglende eller dårlige implementering bidrager nu til, at flere forældre end før er utilfredse med folkeskolereformen og reformens elementer.

Det er beklageligt, hvis den forhåndsopbakning, som forældrene har vist folkeskolereformen, er i gang med at blive udhulet på grund af underfinansiering, manglende eller dårlig implementering.

Skole og Forældre opfordrer Folketinget og kommunerne til at finansiere folkeskolen tilstrækkeligt til at implementere folkeskolereformen i en god kvalitet - for blandt andet at sikre en fortsat høj forældreopbakning til folkeskolen.

